

Arcana tabularii

Tanulmányok
Solymosi László tiszteletére

I. kötet

Szerkesztette:
BÁRÁNY ATTILA – DRESKA GÁBOR – SZOVÁK KORNÉL

Budapest–Debrecen
2014

A kötet megjelenését
a Magyar Tudományos Akadémia, a Debreceni Egyetem,
az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara,
a Pázmány Péter Katolikus Egyetem támogatta.

Felelős kiadó: PAPP KLÁRA

Borító, kötéstervezés és tipográfia: LENGYEL JÁNOS

Címlapfotó: KÖVESDI RÓKA LAJOS

Nyomdai előkészítés, tördelés: HERMÁN ZSUZSA

A borítón:

A veszprémi Gizella-kápolna apostolfreskói a 13. századból

© Szerzők 2014

ISBN 978-963-473-760-5ö

ISBN 978-963-473-746-9

Nyomdai munkák: Kapitális Kft. Debrecen

Felelős vezető: Kapusi József

Tartalom

Tabula gratulatoria	9
Lecturis salutem!	11
A kötetek szerkesztéséről és szerkezetéről	15
Rövidítések jegyzéke	17

DIPLOMATICA – OKLEVELEK, LEVÉLTÁRAK

BLÁHOVÁ, MARIE	
<i>Vera ac falsa discernere</i> in the Přemyslid Czech Lands (until 1306)	21
BOGDÁNDI ZSOLT	
A két váradi hiteleshely a 16. század első felében	31
DRESKA GÁBOR	
Jegyzetkönyv, mintakönyv, tankönyv. A Magyi-formulárium	43
ÉRSZEGI GÉZA	
<i>Bulla ipsa falsa esse videtur</i>	53
GUYOTJEANNIN, OLIVIER	
Gouverner par procurations: Une coupe de la pratique diplomatique dans la France de 1317	69
HORVÁTH RICHÁRD – NEUMANN TIBOR – PÁLOSFALVI TAMÁS –	
C. TÓTH NORBERT	
Németi Pál budai kanonok, majd bozóki prépost levelesládája. Magyar vonatkozású középkori oklevelek feltárása Morvaországban	85
KÖRMENDI TAMÁS	
Ki volt az országbíró 1293 tavaszán? Megjegyzések Marcell alországbíró pecsétje kapcsán	117
LŐVEI PÁL – TAKÁCS IMRE	
Egy 1358. évi dubrovniki sokpecsétetes oklevél pecsétjei	131
NICOLAJ, GIOVANNA	
Note di terminologia diplomatica: <i>originale, autentico</i>	147

SIMON ZSOLT	
Adatok szent Szaniszló, Kriszpin, Otilia, Praxedis és Rókus középkori magyarországi tiszteletéhez	157
STIELDORF, ANDREA	
Arenen und Narrationes in den Gründungsurkunden für die mitteleuropäischen Universitäten des 14. Jahrhunderts	175
SÜTTŐ SZILÁRD	
„Érdemdús” oklevelek. A részletező középkori magyar <i>narratiók</i> problémáihoz	187

ECCLESIASTICA – AZ EGYHÁZ ÉS INTÉZMÉNYEI

BUBNÓ HEDVIG	
Az „élvezet veszedelme” és a „lélek haszna” között	201
GÁLFI EMŐKE	
Az erdélyi káptalan oltárosai és a hiteleshelyi munka a középkor végén ...	211
JACZKÓ SÁNDOR	
A késő középkori hazai zsinati határozatok ünneplistái	223
KERTÉSZ BALÁZS	
A Gyulaiak és a ferencesek	235
KISS GERGELY	
Az esztergomi érsek néhány késő középkori kiváltságlevelének háttéréről	249
LUPESCU MAKÓ MÁRIA	
The Reform of the Monastic Orders in Late Medieval Transylvania	263
SÁGHY MARIANNE	
Szentírás és szent-írás Sulpicius Severus Szent Márton-életrajzában	279
SZOVÁK KORNÉL	
A kamenci oltárosok egyezsége	291
SZUROMI SZABOLCS ANZELM O.PRAEM.	
A püspökökre vonatkozó egyházfegyelem a <i>Decretum Burchardi</i> <i>Wormatiensis</i> ben	307
THOROCZKAY GÁBOR	
A messziről jött királyné prépostsága. A hajszentlőrinci társaskáptalan korai története (1342-ig)	321
TÖRÖK JÓZSEF	
Harangszó a középkori Magyar Királyságban	337

VALTER ILONA

- Újabb adatok a pásztói Szent Lőrinc-plébániatemplom
építéstörténetéhez 349

SOCIALIA – BIRTOKOK, FALVAK, POLGÁROK

FELD ISTVÁN

- Az erdőispánságok várai az Árpád-kori Magyarországon 369

GULYÁS LÁSZLÓ SZABOLCS

- Civitas* vagy *oppidum*? Szempontok 15. századi mezővárosaink jogi
terminológiájának vizsgálatához 391

MÉSZÁROS ORSOLYA

- A városi régészeti kutatás nehézségei a millennium után.
Esettanulmány a Dunakanyar két városából, Vácról és Visegrádról 405

NÓGRÁDY ÁRPÁD

- Sáros megye egyházas települései a 14. század elején 415

PETROVICS ISTVÁN

- Gurman Kristóf Pék-utcai háza 429

SZENDE KATALIN

- A magyar városi írásbeliség kezdetei 435

ZÁGORHIDI CZIGÁNY BALÁZS

- Torvaj, a bakonybéli apátság kora Árpád-kori Vas megyei birtoka 459

Arcana tabularii

Tanulmányok
Solymosi László tiszteletére

II. kötet

Szerkesztette:
BÁRÁNY ATTILA – DRESKA GÁBOR – SZOVÁK KORNÉL

Budapest–Debrecen
2014

A kötet megjelenését
a Magyar Tudományos Akadémia, a Debreceni Egyetem,
az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara,
a Pázmány Péter Katolikus Egyetem támogatta.

Felelős kiadó: PAPP KLÁRA

Borító, kötéstervezés és tipográfia: LENGYEL JÁNOS

Címlapfotó: KÖVESDI RÓKA LAJOS

Nyomdai előkészítés, tördelés: HERMÁN ZSUZSA

A borítón:

A veszprémi Gizella-kápolna apostolfreskói a 13. századból

© Szerzők 2014

ISBN 978-963-473-760-5ö

ISBN 978-963-473-759-9

Nyomdai munkák: Kapitális Kft. Debrecen

Felelős vezető: Kapusi József

Tartalom

DYNASTICA – KIRÁLYOK ÉS ORSZÁGOK

BÁRÁNY ATTILA	
Követjelentés Magyarország állapotairól 1521-ből	483
BENKŐ ELEK	
<i>Reginam occidere</i>	495
CSUKOVITS ENIKŐ	
Magyarországi Károly, a mesebeli királyfi	513
E. KOVÁCS PÉTER	
Magyar zsoldosok Sienában	521
GYÖRKÖS ATTILA	
Pierre Choque Magyarországról szóló francia útleírásának (1502) kéziratai és képi ábrázolásai	543
HÄRTEL, REINHARD	
Die Ungarneinfälle in Friaul. Schriftquellen und regionale Historiographie	551
KORDÉ ZOLTÁN	
Dengelegi Pongrácz János harmadik vajdai ciklusa Erdélyben (1475–1476)	567
NAGY BALÁZS	
Párhuzamok és eltérések. A Luxemburg-dinasztia csehországi és magyarországi uralkodásának kezdete	583
PAJORIN KLÁRA	
Mátyás király és Marsilio Ficino magyar hívei az 1472. évi összeesküvés után	593
PROKOPP MÁRIA	
Árpád-házi Mária nápolyi királyné művészetpártolása	607
SKORKA RENÁTA	
Rokonok és szövetségesek. I. Károly és a Habsburg hercegek együttműködése az interregnum éveiben	625
TÓTH KRISZTINA	
Még egyszer Zách Felicián merényletéről	639

LITTERALIA – KRÓNIKÁSOK, HUMANISTÁK, JOGÁSZOK

BAGI DÁNIEL

Haraggal és elfogultsággal? Czarnkowi János krónikája Nagy Lajos
krakkói uralmáról 655

BERTÉNYI IVÁN

Tanulságos perjogi megoldások 1340-ből Sebes mester és a pozsonyi
káptalan határvitájában 671

BRADÁCS GÁBOR

Antiszemizmus a középkori pápa-császár krónikákban 681

HOFFMANN ISTVÁN

Megjegyzések a személynévvel azonos alakú helynevekről 693

KRISTÓF ILONA

Eruditio ac lepor. Humanizmus a Mohács előtti Váradon 705

MIKÓ GÁBOR

Szent István király törvényeinek legrégebbi kézírata.
Az Admonti kódex 723

MOLNÁR PÉTER

Az ún. Pécsi Egyetemi Beszédek egyik forrásáról. Az arisztotelészi
inspirációjú politikai elmélet lehetőségei Magyarországon
a 13. század második felében 733

RÁCZ GYÖRGY

Anonymus Velek kapitánya. Településtörténet és krónikakutatás 743

ROKAY PÉTER

A Szabolcs név egy lehetséges jelentéséről 757

SARBAK GÁBOR

Gyöngyösi Gergely mintái 765

TÓTH ENDRE

Miért *király* lett Szent István? 775

TRINGLI ISTVÁN

A magyar szokásjog első összefoglalói a mezei károkról 793

VESZPRÉMY LÁSZLÓ

Korhűség és forrásérték a magyar Krónika egyes fejezeteiben 809

OECONOMICA – KERESKEDELEM ÉS GAZDASÁG

DRASKÓCZY ISTVÁN

A kősző bányászat átalakulása Erdélyben az Árpád-korban 825

F. ROMHÁNYI BEATRIX

- Késő középkori számadáskönyvek, a koldulórendi kolostorok
gazdálkodásának tükrői 837

GRYNAEUS ANDRÁS – SOLYMOSI KATALIN

- Adatok a növényi bőrcserzés kutatásához a középkori Magyar
Királyság területén 855

PÓSÁN LÁSZLÓ

- Rabszolgák a középkori Baltikumban 873

SZENDE LÁSZLÓ

- Bencés kolostorok kézművessége az Árpád-kori Magyarországon 887

WEISZ BOGLÁRKA

- Kassa kereskedelmi életének jogi háttere a középkorban 899

BIBLIOGRAPHIA

- Solymosi László tudományos irodalmi munkássága 911

Rövidítések jegyzéke

AO	=	Anjoukori okmánytár. Codex diplomaticus Hungaricus Andegavensis. I–VI. (1301–1357) Szerk. Nagy Imre. Bp. 1878–1891.; VII. (1358–1359) Szerk. Tasnádi Nagy Gyula. Bp. 1920. (Magyar történelmi emlékek. Monumenta Hungariae Historica. Első osztály: Okmánytárak.)
AOklt.	=	Anjou-kori oklevéltár. Documenta res Hungaricas tempore regum Andegavensium illustrantia. I–XV. (1301–1331), XVII. (1333), XIX–XXIX. (1335–1344), XXXI. (1347), XXXIV. (1350), XXXVIII. (1354) Szerk. Almási Tibor, B. Halász Éva, Blazovich László, Géczi Lajos, Kőfalvi Tamás, Kristó Gyula, Makk Ferenc, Piti Ferenc, Sebők Ferenc, Teiszler Éva, Tóth Ildikó. Bp.–Szeged 1990–2013.
ÁUO	=	Árpádkori új okmánytár. I–XII. Közzé teszi Wenzel Gusztáv. Pest–Bp. 1860–1874.
CDH	=	Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis. I–XI. Ed. Georgius Fejér. Budae 1828–1844.
DF	=	MNL OL, Diplomatikai Fényképgyűjtemény
DL	=	MNL OL, Diplomatikai Levéltár
Gombos, Cat.	=	Catalogus fontium historiae Hungaricae aevo ducum et regum ex stirpe Arpad descendendum ab anno Christi DCCC usque ad annum MCCCCI. Collegit ... Albinus Franciscus Gombos. I–III. Bp. 1937–1938.
Györffy, Földr.	=	<i>Györffy György</i> : Az Árpád-kori Magyarország történeti földrajza. I–IV. Bp. 1963–1998.
MGH	=	Monumenta Germaniae Historica
MNL OL	=	Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, Budapest
Reg. Arp.	=	Az Árpád-házi királyok okleveleinek kritikai jegyzéke. Regesta regum stirpis Arpadianae critico-diplomatica. I–II/1. Szerk. Szentpétery Imre. Bp. 1923–1943. II/2–4. Szentpétery Imre kéziratának felhasználásával szerkesztette Borsa Iván. (Magyar Országos Levéltár kiadványai II. Forráskiadványok 9., 13.) Bp. 1961–1987.

- SRH = *Scriptores rerum Hungaricarum tempore ducum regumque stirpis Arpadianae gestarum. Edendo operi praefuit Emericus Szentpétery. I–II. Bp. 1937–1938. (Reprint: 1999. Az Utószót és a Bibliográfiát összeállította, valamint a Függelékben közölt írásokat az I. kiadás anyagához illesztette és gondozta Szovák Kornél és Veszprémy László.)*
- Zichy = *A zichi és vásonkeői gróf Zichy-család idősb ágának okmánytára. Codex diplomaticus domus senioris comitum Zichy de Zich et Vasonkeo. I–XI. Szerk. Döry Ferenc, Kammerer Ernő, Nagy Imre, Nagy Iván, Véghely Dezső. Pest–Bp. 1871–1915.; XII. Szerk. Lukcsics Pál. Bp. 1931.*
- ZsO = *Zsigmondkori oklevéltár. I–II. (1387–1410). Összeállította Mályusz Elemér. Bp. 1951–1958.; III–VII. (1411–1420) Mályusz Elemér kéziratát kiegészítette és szerk. Borsa Iván. Bp. 1993–2001.; VIII–IX. (1421–1422). Borsa Iván – C. Tóth Norbert. Bp. 2003–2004.; X. (1423). C. Tóth Norbert. Bp. 2007.; XI. (1424). C. Tóth Norbert – Neumann Tibor. Bp. 2009.; XII. (1425). C. Tóth Norbert – Lakatos Bálint. Bp. 2013. (Magyar Országos Levéltár kiadványai II. Forráskiadványok 1., 3–4., 22., 25., 27., 32., 37., 39., 41., 43., 49., 52.)*

Sáros megye egyházas települései a 14. század elején

Az első fennmaradt országos összeírás az a tizedjegyzék, amely a magyarországi papság jövedelme után a Szentföld felszabadítása céljából a pápának fizetett adóról készült az 1332–1337. években, s mely az Árpádok és I. Károly királyságának kivételes értékű dokumentuma. A lajstrom több ezer egyházas település összeírása révén a korai Magyarország csaknem egészéről ad egységes képet, használatát azonban megnehezíti, hogy az összeírást tolmácsok segítségével a pápai legátusok szolgálatában álló külföldi jegyzők végezték, az összeírt helységnevekben így sok a félreértett és rosszul lejegyzett, számos esetben akár az érthetlenségig eltorzított helynév.¹ Résztint ezéért, résztint a mára már elpusztult, illetve más településekbe olvadt vagy névváltozáson átesett helységek lokalizálásából adódó nehézségek miatt, a lajstrom településnév-anyagának egy-egy kisebb tájegység, illetve megye vonatkozásában történő feldolgozása és adatainak értelmezése némi utánjárást igényel. A munka több-kevesebb pontatlansággal a tizedjegyzék alapján is elvégezhető, ám igazán akkor válik érdekessé, és biztat nagyobb sikerrel, ha a feladatot nem önmagában a lajstrom segítségével próbáljuk meg elvégezni, hanem akképpen, hogy a megismerni kívánt terület korszakra vonatkozó forrásanyagát még a lajstrom kézbe vétele előtt igyekszünk a teljességre törekvő igényével összegyűjteni és feldolgozni. A pápai tizedjegyzéknek ennél fogva az Árpád-kori történeti földrajz az elsődleges terepe, és Sáros megye egyházas településeinek alább olvasható összeállítása is a megye topográfiai munkálatai kapcsán történt.

Az Újvár megyéből kivált Sáros vármegye területének mintegy kilenc tizede az egri egyházmegye újvári főesperességéhez tartozott, a megye Tárca kerülete azonban a 14. század elején a szepesi prépostság joghatósága alatt állt. Ez, a Litinye torkolatától a Tárca forrásvidékéig a folyó táján értelmezett két oldalát magába foglaló terület, a régi gyeplévének a Csergőtől a Lőcsei-hegységig nyúló része, V. István adománya révén került az egri egyházmegyéhez, amit aztán IV. László 1284-ben megerősített.² A kerület egyházi igazgatásának jogát azonban a szepesi prépostok is a magukénak tekintették és törekvésüket András egri

¹ A pápai tizedjegyzékre l. *Györffy György*: A pápai tizedlajstromok demográfiai értékelésének kérdéséhez. In: Mályusz Elemér emlékkönyv. Szerk. H. Balázs Éva, Fügedi Erik, Maksay Ferenc. Bp. 1984. 141–157.

² Reg. Arp. 3336. sz. (teljes szövegű közlés); L. még *Kovács Béla*: Az egri egyházmegye története 1596-ig. Eger 1987. 58–59.

püspökkel szemben a 13. század végén sikerre is vitték. Alighanem ezzel, a területnek a szepesi prépostságon keresztül az esztergomi egyházmegyéhez való időleges tartozásával magyarázható, hogy az 1323-ban az egri püspök által Tárcafő néven főesperesség rangjára emelt kerület³ a pápai tizedjegyzékben annak ellenére nem található meg, hogy az egri egyházmegye környező főesperességei – így az újvári is – a lajstromban hiánytalanul fellelhetők.

A kerület egyházas helyeinek összeállítása mégsem okoz nehézséget, köszönhetően egyrészt annak a Telegdi Csanád egri püspökkel szembeni tiltakozásnak, melyet a kerület plébánosai juttattak el Rómába, s amelyre válaszul 1330 tavaszán XXII. János a név szerint felsorolt papok ügyének kivizsgálását rendelte el.⁴ Másrészt a kerület plébánosai által ez év őszén tett ügyvédvallásnak, ahol ismét név szerint említették meg őket.⁵

A megye területén osztozkodó főesperességek plébániáit reményeink szerint döntő többségében tartalmazó források birtokában tekintsük most át a bennük felsorolt egyházas helyeket. Az adatokat az Árpád-kori Magyarország történeti földrajzának bevett rövidítési gyakorlata szerint közlöm. A bizonytalan azonosítást csillaggal, az azonosítatlan településeket kurzív címszóval jelzem.

A pápai tizedjegyzék újvári főesperességének Sáros megyei plébániái

Vat. = Monumenta Vaticana historiam regni Hungariae illustrantia. Series I. Tomus I–IV. Bp. 1885–1891.

Vat. Sl. = Monumenta Vaticana Slovaciae. Tomus I. Rationes collectorum pontificorum in annis 1332–1337. Ad edendum preparavit Vincentius Sedlák. Trnavae–Romae 2008.

Akol (elpusztult település *Šindliar* határában) – [sac.] de *Akol* (Vat. I/1. 371. – 2. Vat. Sl. I. 1384.) – 1335: 3 gs.

Bábapataka (*Babin Potok*) – debet eccl. de *Babapateka* (~*Babapateca*), quia ille, qui tenebatur recessit et decima eccl-e tenetur de preterito; Jac. de *Kalapataka*, ~*Kabapataka*, ~*Pabapataka* (Vat. I/1. 211., 317., 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 405., 776., 1145., 1353.) – 1332: –; 1333: 4 [gs.]; 1334: 3 gs.; 1335: –.

Bajor (*Bajerov*) – Nic. sac. de v. *Bavari* ~*Bauari*; Jo. de *Baer* (Vat. I/1. 208., 326. – 2. Vat. Sl. I. 345., 889.) – 1332: 19 gs. 4 kis d.⁶; 1333: 13 gs.

³ DL 68 973.; AOkl. VII. 514. sz.

⁴ DF 275 939.; AOkl. XIV. 176. sz.

⁵ L. az előző DF-jelzet és AOkl. XIV. 587. sz.

⁶ Sedlák kiadása szerint a fizetett tized 14 gs. 4 kis d. (Vat. Sl. I. 345.). Miklós pap éves jövedelmét 1332-ben 4 M-nál valamivel többre becsülte („ultra IIII marcas credere valere per annum”). Az újvári főesperességből befolyt tizedek elszámolása 48 garasos kassai márkában történt, azaz a bajori plébános az éves jövedelme bő 192 garas volt. Ez arra mutat, hogy a magyar kiadás 19 gs. 4. kis d. adata a helyes.

- Bártfa** (*Bardejov*) – Jo. sac. de *Bardusa*, ~*Bardafa*, Henricus de *Barstha*, ~*Bardfa*, ~*Bartwa* (Vat I/1. 210., 317., 355., 371. – 2. Vat. Sl. I. 378., 803., 1181., 1396.) – 1332: 24 gs.; 1333: 23 gs.; 1334. 8 [gs.]; 1335: 6 [gs.]
- Belcella** (Bércalja – *Janovce*) – Franc. sac. de *Vescela*, ~*Belsella*, ~*Welzela*, ~*Beltella*, ~*Belcella!* (Vat. I/1. 210., 317., 370. – 2. Vat. Sl. I. 384., 789., 1347.) – 1332: 12 gs.; 1333: 12 gs.; 1335: 5 [gs.]
- Berki** (*Rokycany*) – Jo. sac. de *Berqui*, ~*Berchi*, ~*Berky* (Vat. I/1. 210., 317., 355., 370. – 2. Vat. Sl. I. 376., 806., 1164., 1372.) – 1332: 7 gs.; 1333: 4 gs.; 1334: 3 [gs.]; 1335: 5 [gs.]
- Bertót** (*Bertotovce*) – Nic. de v. *Bertoldi*, ~*Pertoldi*, ~*Perehtala*, ~*Petorld* (Vat. I/1. 209., 317., 355., 371. – 2. Vat. Sl. I. 362., 791., 1176., 1386.) – 1332: 15 gs.; 1333: 10 gs.; 1334: 6 [gs.]; 1335: –.
- Bolyár** (*Boliarov*) – Mich. sac. de *Lokor*, ~*Bolar*, ~*Belar*, ~*Bolyar*, (Vat. I/1. 206., 319., 354., 369. – 2. Vat. Sl. I. 318., 837., 1120., 1326.) – 1332: 6 gs.; 1333: 2 gs.; 1334: 2 [gs.]; 1335: 2 [gs.]
- Boroszló** (*Bresztov*) – Gabriel sac. de *Broslo*, ~*Boroslo*, ~*Borozlov*, ~*Boroslow* (Vat. I/1. 206., 319., 354., 369. – 2. Vat. Sl. I. 319., 843., 1121., 1327.) – 1332: 7 gs. és 3 d.; 1333: 7 gs.; 1334: 3 [gs.]; 1335: –.
- Budamér** (*Budimír*) – Phil. sac. de *Bogner*, ~*Botimer*, ~*Podomer*, ~*Bozomer* (Vat I/1. 207., 354., 369. – 2. Vat. Sl. I. 330., 1124., 1330.) – 1332: mint újonnan kinevezett pap nem fizet; 1334: 4 gs.; 1335: –.
- Deléte** (*Daletice*) – Jac. de *Leta!*, ~*Deleta*, ~*de Lecha* (Vat. I/1. 211., 371. – 2. Vat. Sl. I. 397., 1397.) – 1335: 4 [gs.]
- Deméte** (*Demjata*) – Math. de *Mata*, ~*de Demata!*, ~*de Mecha*, ~*de Metha!* (Vat. I/1. 211., 371. – Vat. Sl. I. 400., 1398.) – 1335: 5 [gs.]
- Deolis** (Singlér? – *Šindliar*) – [sac.] de *Deolis* (Vat. I/1. 355. – 2. Vat. Sl. I. 1174.) – 1334: 4 [gs.]
- Eperjes** (*Prešov*) – Henricus de *Epries*, pleb. de *Eperies* (Vat I/1. 211., 317., 355., 371. – Vat. Sl. I. 405., 804., 1189., 1401.) – 1333: 2 kassai M. [=96 gs.]; 1334: 72 [gs.]; 1335: 24 gs.
- Finta** (*Fintice*) – Paul. sac. de *Fruncta*, ~*Fintta*, ~*Fincta*, ~*Suncia*, ~*Finitta*, ~*Fincta*, And. predecessor ipsius; ~*Finta* (Vat. I/1. 209., 210., 317., 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 367., 383., 799., 1140., 1348.) – 1332: 8 gs.; 1333: 6 gs.; 1334: 6 [gs.]; 1335: –.
- Frics** (*Fričovce*) – sac. de v. *Frig*, ~*Frych*, ~*Ferich* (Vat. I/1. 211., 355., 371. – 2. Vat. Sl. I. 402., 1177., 1387.) – 1332: –; 1334: 2 [gs.]; 1335: 3 gs.
- Gergelylaka** (*Gregorovce*) – [sac.] de *Gregulaka*, ~*Grebulaka!*, ~*Geregurlaka* (Vat. I/1. 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 1149., 1357.) – 1334: 2 [gs.]; 1335: 2 [gs.]
- Geloch** – [sac.] de *Geloch* (Vat. I/1. 371. – 2. Vat. Sl. I. 1389.) – 1335: –
- Glucha** – [sac.] de *Glucha* (Vat. I/1. 371. – 2. Vat. Sl. I. 1392.) – 1335: 2 [gs.]
- Gusthni** – Dom. de *Gusthni* (Vat. I/1. 317. – 2. Vat. Sl. I. 802.) – 1333: 2 gs.
- Hanusfalva** (*Hanušovce nad Topľou*) – Clemens sac. de *villa Johannis*, [sac.] de *Hamusfolua* (Vat. I/1. 210., 353., 369. – Vat. Sl. I. 382., 1103., 1309.) – 1332: 6 gs.; 1334: –; 1335: 4 [gs.]

- Hedri** (Hedrikfalva – *Hendrichovce*) – Jac. de *villa Henrici*, ~*Hedruh*, ~*Hedrich* (Vat. I/1. 211., 355., 371. – 2. Vat. Sl. I. 401., 1175., 1385.) – 1332: –; 1334: 2 [gs.]; 1335: 2 gs.
- ***Hedrikvágása** (Úszpeklény? – *Uzovské Peklany*) – [sac.] de *Hudragasa*, ~de *Hedrichuagasa* (Vat. I/1. 355., 370. – 2. Vat. Sl. I. 1173., 1383.) – 1334: –; 1335: –.
- Hermány** (*Hermanovce*) – Nic. sac. de *villa Armanni*, ~*S. Germa* (Vat I/1. 210., 371. – 2. Vat. Sl. I. 388., 1390.) – 1332: 6 gs.; 1335: 4 gs.
- Hrabkó** (*Hrabkov*) – Chifridus sac. de *Craponcho*, ~*Crapchon*, Syfridus (de) *Crapse*, ~*Harapko*, ~*Hrabka* (Vat. I/1. 209., 317., 355., 370. – 2. Vat. Sl. I. 357., 796., 1171., 1381.) – 1332: 15 gs.; 1333: 9 gs.; 1334: 3 [gs.]
- ***Hollódszállása** (elpusztult település vélhetőleg *Kapušany* határában) – [sac.] de *Huluh* (Vat. I/1. 355. – 2. Vat. Sl. I. 1179.) – 1334: –.
- Igrici** (elpusztult település *Ličartovce* határában) – Jo. de *Igwrcia* (Vat. I/1. 317. – 2. Vat. Sl. I. 780.) – 1333: 12 gs.
- Jakabfalva** (Magyarjakabfalu – *Jakubovany*) – *sac. de *villa Jacobi* f-rum Dionisii, ~*villa Jacobi Legel*, ~*villa Jacobi Lengen* (Vat. I/1. 211., 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 404., 1150., 1358.) – 1332: –; 1334: 6 [gs.]; 1335: 6 [gs.]
- Jakabvágása** (*Chminianske Jakubovany*) – *Jo. de *villa Jacobi* (Vat. I/1. 208., 317. – 2. Vat. Sl. I. 349., 805.) – 1332: 17 gs.; 1333: 2 gs.
- Jakoris** (*Jakovany*) – sac. de *Jacoris*, ~*Jakaresse*, ~*Jacovreffe* (Vat. I/1. 211., 355., 370. – 2. Vat. Sl. I. 399., 1161., 1369.) – 1332: –; 1334: 1 [gs.]; 1335: 3 [gs.]
- Jernye** (*Jarovnice*) – Jo. de *Gerona*, ~*Jerona* alias dictus de *S. Antonio*, ~*Jeregua* item de *S. Anthonia*!, ~*Jeregna* item de *S. Anthonio*, ~*Jerunha*, ~*Jeregua*, ~*Jeregna*!, ~*S. Anthonia* (Vat. I/1. 211., 355., 370. – 2. Vat. Sl. I. 396., 428., 1166., 1167., 1374., 1375.) – 1332: –; 1333: 12 gs.; 1334: –; 1335: –.
- Kapi** (*Kapušany*) – Vitus sac. de *S. Mart-o de Capi*, ~*Kapi*, ~*Kopy* (Vat. I/1. 208., 316., 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 350., 767., 1139., 1346.) – 1332: 19 gs. és 3 d.; 1333: 15 gs.; 1334: 6 [gs.]; 1335: 9 [gs.]
- Kapronca** (*Koprivnica*) – St. sac. de *Crampsa*, ~*Capransa*, ~*Caprancza*, ~*Kampricz*, ~*Kampruch* (Vat. I/1. 210., 317., 355., 371. – Vat. Sl. I. 790., 1183., 1393.) – 1332: 15 gs. (+ 16 gs.?): 1333: 12 gs.; 1334: 6 [gs.]; 1335: 6 gs.
- Kellemes** (*Ľubotice*) – Lucas sac. de *Caelmes*, ~*S. Clemente*, ~*Gelemes*, ~*Kelemes* (Vat. I/1. 209., 317., 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 361., 778., 1138., 1345.) – 1332: 19 gs. és 3 kis d.; 1333: 14 gs.; 1334: 6 [gs.]; 1335: 4 [gs.]
- Kende** (*Kendice*) – Nic. sac. de *Quendi*, ~*Kendi*, ~*Kendy* (Vat. I/1. 210., 317., 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 390., 783., 1135., 1342.) – 1332: 15 gs.; 1333: 8 gs.; 1335: 5 [gs.]
- Kissáros** (*Malý Šariš*) – Miquo sac. de *Cusars*, Micho de *Minori Saros*, ~*Kyssarus*, ~*Kussarus*, de Myko (Vat. I/1. 209., 317., 355., 370. – 2. Vat.

- Sl. I. 371., 771., 1162., 1378.) – 1332: 15 gs.; 1333: 10 gs.; 1334: 4 [gs.]; 1335: 9 [gs.]
- Klemberk** (*Klenov*) – de *Clentberg*, ~*Clentberk!*, ~*Clemberch* (Vat. I/1. 354., 369. – 2. Vat. Sl. I. 1128., 1335.) – 1334: 3 [gs.]; 1335: 2 [gs.]
- Kluknó** (Rutgerfalva – *Kluknava*) – Henricus. sac. de *villa Rudigueri* (Vat. I/1. 209., Vat. Sl. I. 360., utóbbi helyen tévesen Zsidópatakával azonosítva.) – 1332: 12 gs.
- Klyusó** (*Kľušov*) – Bortardus sac. de *Senvalt*, ~*Buchardus!* (Vat. I/1. 210., 355. – 2. Vat. Sl. I. 377., 1185.) – 1332: 8 gs.; 1334: –.
- *Kohány** (*Kochanovce*) – Cosmas sac. de *Cohica*, ~*Cocia* (Vat. I/1. 209., 317. – 2. Vat. Sl. I. 369., 792.) – 1332: 8 gs.; 1333: 6 gs.
- Komlós** (Keresztes~ – *Chmelo*) – St. sac. *S. Crucis de Comlos*, St. de *Kemlos* iuratus de *S. Cruce*, ~*S. Cruce*, ~*Kerestwr* (Vat. I/1. 209., 317., 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 356., 769., 1143., 1351.) – 1332: 5 gs.; 1333: 15 gs.; 1334: 4 [gs.]; 1335: 4 [gs.]
- Komlós** (*Chmelo*) – Lucas sac. de *Comlos*, ~*Komlos*, ~*Komlus* (Vat. I/1. 209., 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 370., 1141., 1349.) – 1332: 10 gs.; 1333: 7 gs.; 1334: 3 [gs.]; 1335: –.
- Komlós** (Kükemező – *Kuková*) – de alio *Komlos*, ~alio *Komlous* (Vat. I/1. 354. – 2. Vat. Sl. I. 1142.) – 1334: –.
- Kőszeg** (*Kysak*) – [sac.] de *Kezeg*, ~*Kezek* (Vat. I/1. 354., 369. – Vat. Sl. I. 1126., 1333.) – 1334: 4 [gs.]; 1335: 1 gs. és 4 kis d.
- Kucsín** (*Kučin*) – Dom. sac. de *Subni*, ~*Curbin*, ~*Cuchin*, Nic. sac. de *Kucina* (Vat. I/1. 210., 317. – 2. Vat. Sl. I. 393., 795.) – 1332: 6 gs.; 1333: 4 gs.
- Kurima** (*Kurima*) – [sac.] de *Kurima* (Vat. I/1. 371. – 2. Vat. Sl. I. 1395.) – 1335: 2 [gs.]
- Kuró** (*Kurov*) – Jerminus (~Jerninus) sac. de *Cino*, ~*Curo* (Vat. I/1. 211. – 2. Vat. Sl. I. 394.) – 1332: 6 gs.
- Lapispatak** (*Ploské*) – Nic. sac. de *Lapuspatahac*, ~*Lapospatak*, ~*Lapuspotoka* (Vat. I/1. 206., 319., 354., 369. – 2. Vat. Sl. I. 325., 834., 1123., 1329.) – 1332: papja 4 M-ra becsült éves jövedeme után 19 gs. és 3 kis d.; 1333: 12 gs.; 1334: 6 gs.; 1335: 3 gs.
- Lapos** (*Lopúchov*) – *Lapus*, pleb. de *Lapos* (Vat. I/1. 355., 371. – 2. Vat. Sl. I. 1187., 1399.) – 1334: –; 1335: –.
- Lipóc** (*Kecerovský Lipovec*) – Paul. de *Lipot*, ~*Lipoc*, Pet. de *Lypolcz*, ~*Lipouch*, ~*Lypouch*, ~*Lypolch* (Vat. I/1. 206., 319., 354., 369. – 2. Vat. I/1. 317., 842., 1118., 1324.) – papja 1332-ben 4 M-ra becsült éves jövedelme után 19 gs. és 3 kis d.; 1333: 10 gs.; 1335: 6 gs.
- Litinye** (*Ľutina*) – sac. de *Lytana* (Vat. I/1. 211. – 2. Vat. Sl. I. 398.) – 1332: –
- Ludvigfalva** (elpusztult település *Janovce* környékén) – [sac.] de *villa Ludvici*, ~*villa Luduici!* (Vat. I/1. 355. – Vat. Sl. I. 1184.) – 1334: 2 [gs.]

- Margonya** (*Marhaň*) – Jac. [de Zepel] de *Marganha*, ~*Marguanha*, ~v. *Margala*, ~*Margaua*, ~*Margana!* (Vat. I/1. 210., 317., 371. – 2. Vat. Sl. I. 379., 801., 1394.) – 1332: 8 gs.; 1333: 2 gs.; 1335: 3 gs.
- Mártonfalva** (Mártonháza – elpusztult település *Orkucany*, *Šarišské Michalany* és *Jakubovany* között) – Petrus de *villa Martini* (Vat. I/1. 210. – 2. Vat. Sl. I. 380.) – 1332: 5 gs.
- Miklós-vágása** (Miklósfalva – *Niklova*) – Detricus sac. de *villa Nicolai*; Dom. de ≈, ~*Mykleusuagasa*, ~*Micloysuagasa* (Vat. I/1. 206., 319., 354., 369. – 2. Vat. Sl. I. 320., 844., 1129., 1336.) – 1332: 7 gs.; 1333: 6 gs.
- Mochnya** (*Chmiňany*) – Mart. sac. de *Mocnahat*, ~*Machina*, ~*Mohnia*, ~*Mehnia* (Vat. I/1. 208., 316., 355., 370. – 2. Vat. Sl. I. 351., 765., 1169., 1377.) – 1332: 20 gs.; 1333: 20 gs.; 1334: 6 [gs.]; 1335: 6 [gs.]
- Nyárs** (*Ražňany*) – Marcus sac. de *Naubad*, ~*Naubas*, ~*Nanbad*, ~*Nas*, ~*Naas* (Vat. I/1. 210., 317., 371. – 2. Vat. Sl. I. 392., 800., 1391.) – 1332: 22 gs.; 1333: 18 gs.; 1335: 9 [gs.]
- Orkuta** (*Orkucany*) – [sac.] de *Hurguta*, ~*Wrkata* (Vat. I/1. 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 1152., 1360.) – 1334: –; 1335: –.
- Osztrópatak** (*Ostrovany*) – Greg. sac. de *Vstropttaca*, ~*Ostropataca*, Geo.! de *Oztropotoka*, ~*Horteopathaka*, ~*Hozporvtaka* (Vat. I/1. 209., 317., 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 375., 781., 1153., 1361.) – 1332: 12 gs.; 1333: 10 gs.; 1334: 5 [gs.]
- Raszlavica** (Tót~ – *Vyšné Raslavice*) – Jo. de *Rastolnissa*, ~*Rastliovisa*, ~*Razlauiza*, ~*Kaslanicz*, ~*Raslanicz!* (Vat. I/1. 210., 317., 355. – 2. Vat. Sl. I. 386., 794., 1182.) – 1332: 24 gs.; 1333: 20 gs.; 1334: 7 [gs.]
- Regalas** – de *Regales*, ~*Regalas* (Vat. I/1. 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 1154., 1362.) – 1334: –; 1335: –.
- Salgó** (Úszsalgó – *Uzovský Šalgov*) – Jo. sac. de *Selku*, ~*Salguo*, ~*Salge*, ~*Salgo*, ~*Solgon*, ~*Solkov* (Vat. I/1. 209., 317., 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 373., 787., 1157., 1365.) – 1332: 8 gs.; 1333: 6 gs.; 1334: –; 1335: 6 [gs.]
- Sáros** (Nagysáros – *Velký Šariš*) – Clemens pleb. de *Sars*, ~*Saros*, ~*Sarus* (Vat. I/1. 207., 316., 355., 371. – 2. Vat. Sl. I. 335., 762., 1190., 1402.) papja 1332-ben 20 M-ra becsült éves jövedelme után 2 kassai M., 1333: 5 M-t és 7 gs-t ad (azaz jövedelmét ekkor valamivel több mint 51 M-ra becsülte) – 1334-ben és 1335-ben ismét 2-2 kassai M. pápai tizedet fizet, ami a legnagyobb Sáros megyei befizetés.
- Sárpatak** (*Mokroluh*) – Fridricus (~Fredericus) sac. de *Stupocat*, ~*Sarpatac*, ~*Sarpatak* (Vat. I/1. 211.) – 1332: 6 gs.
- Sebefalva** (Zsebfalu – *Župčany*) – Lucas de *villa Sebe*, ~*Sebefollus*, ~*Sebefolua* (Vat. I/1. 208., 355., 370. – 2. Vat. Sl. I. 354., 1163., 1371.) – 1332: 19 gs. és 3 kis d.; 1334: 5 gs.; 1335: 3 [gs.]

- Sebes** (Alsósebes – *Nižná Šebastová*) – Paulus sac. de *Sebeys*, ~*Zewes*, ~*Zebes*, ~*Sebes* (Vat. I/1. 210., 317., 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 387., 788., 1137., 1344.) – 1332: 6 gs.; 1333: 11 gs.; 1334: 2 [gs.]; 1335: 2 [gs.]
- Siroka** (*Široké*) – Hen. de *Syroca*, ~*Syrka*, ~*Sycoka*! (Vat. I/1. 317., 355., 371. – 2. Vat. Sl. I. 797., 1178., 1388.) – 1333: 8 gs.; 1334: 3 [gs.]; 1335: 4 [gs.]
- Somos** (*Drienov*) – Nic. sac. et vicearchidiaconus de *Sums*, ~*Sumus*, ~*Sumis* (Vat. I/1. 206., 354., 369. – 2. Vat. Sl. I. 315., 1130., 1339.) – 1332: 5 M-ra becsült éves jövedelme után 0,5 M. (24 gs.); 1334.: 10 gs.; 1335: –.
- Sóvár** (*Solivar*) – Paul. sac. de *Zouar*, ~*Souar*, ~*Sowar*, ~*Souuar*, ~*Sonnar*, ~*Souuar*! (Vat. I/1. 209., 317., 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 364–365., 785., 1134., 1341.) – 1332: 15 gs.; 1333: 22 gs. [a másik Sóvárral együtt]; 1334. I.: 3 gs.; 1335: 8 gs. [A Sóvárra vonatkozó 1334–1335. évi adatok szétválasztása nem lehetséges.]
- Sóvár** (Sópatak? – *Solivar*) – Nic. sac. de *Souar* (Vat I/1. 209. – Vat Sl. I. 365.) – 1332: 15 gs.
- Szeben** (Kisszeben – *Sabinov*) – Nic. sac. de *Sibinio*, ~*Zebeng*, ~*Zebedinio* (Vat. I/1. 208., 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 347., 1159., 1367.) – Miklós nevű papja 1332-ben éves jövedelmét 10 M-ra becsülve 1 M. pápai tizedet fizet. 1334: 23 [gs.]; 1335: 20 gs.
- Szedikert** (*Záhradné*) – Seb. sac. de *Selquet*, ~*Zedekerce*, ~*Zedekercha*, ~*Zedekorcha*!, ~*Zedkerze*, ~*Zedkerec*! (Vat. I/1. 209., 317., 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 359., 779., 1146., 1354.) – 1332: 15 gs.; 1333: 12 gs.; 1334: –; 1335: –.
- *Szedikert (2)** (*Záhradné*) – [sac.] de *Zedeguka* (Vat I/1. 354. – Vat. Sl. I. 1119.) – 1334: –.
- Szedlice** (*Sedlice*) – Jo. sac. *Felic*, ~*Selic*, St. de *Sedlicz*, ~*Zedlicze* (Vat. I/1. 206., 319., 354., 369. – 2. Vat. Sl. I. 316., 845., 1127., 1334.) – 1332: 19 gs. és 3 kis d.; 1333: 8 gs.; 1334: –; 1335: 4 gs.
- Szentgyörgy** (*Jur*, ma *Hubošovce* része) – And. de *S. Georgio*, ~*S. Georgio* (Vat. I/1. 210., 317., 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 389., 774., 1155., 1363.) – papja 1332-ben éves jövedelmét 6,5 M-ra becsülte és 30 gs. pápai tizedet fizet; 1333: 24 gs.; 1334: 11 gs.; 1335: 12 [gs.]
- Szentgyörgy (2)** – Nic. de *S. Georgio* (Vat. I/1. 317. – 2. Vat. Sl. I. 777.) – 1333: 3 gs.
- Szentgyörgy (3)** – Lucas de v. *S. Georgii* (Vat. I/1. 317. – 2. Vat. Sl. I. 786.) – 1333: 7 gs.
- Szentimre** (*Meretice*, ma *Radatice* része) – Jo. sac. *S. Exmerici*, ~*S. Aymerici*, Jac. de v. *Emerici*, ~*S. Emerico* (Vat. I/1. 206., 211., 319., 354., 369. – 2. Vat. Sl. I. 322., 833., 1132., 1338.) – papja éves jövedelmét 1332-ben 2 M-ra becsülve 10 gs.; 1333: 12 gs.; 1334: 5 [gs.]; 1335: –.
- Szentjakab** – Dom. de v. *S. Jacobi* (Vat. I/1. 317. – 2. Vat. Sl. I. 782.) – 1333: 6 gs.

- Szentkereszt** (*Krížovany*) – Egid. sac. *S. Crucis*, ~*S. Cruce* (Vat. I/1. 208., 317., 355., 370. – 2. Vat. Sl. I. 352., 798., 1170., 1380.) – 1332: 20 gs.; 1333: 8 gs.; 1334: 6 [gs.]; 1335: –.
- Szentlászló** (elpusztult falu, ma *Prešov* része) – sac. *S. Ladislai*, Adam de *S. Ladislao* (Vat. I/1. 317., 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 403., 784., 1136., 1343.) – 1332: –; 1333: 3 gs.; 1334: –; 1335: 4 gs.
- Szentlőrinc** – Dom. de *S. Laurentio*, (Vat. I/1. 209., 354. – 2. Vat. Sl. I. 368., 1156.) – 1332: 10 gs.; 1334: 6 [gs.]
- *Szentlukács** (Szeben?) – St. sac. de *S. Luca*, ~*S. Lucasio* (Vat. I/1. 210., 317., 370. – 2. Vat. Sl. I. 381., 773., 1364.) – 1332: 5 gs.; 1333: 3 gs.; 1335: –.
- Szentmihály** (*Šarišské Michaľany*) – Nic. sac. *S. Michaelis*, de *S. Michaelis*, ~*S. Michale*, ~*S. Michaelis* (Vat. I/1. 208., 316., 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 353., 763., 1151., 1359.) – 1332: 19 gs.; 1333: 20 gs.; 1334: 7 [gs.]; 1335: 8 [gs.]
- Szentpéter** (*Petrovany*) – Jo. de *S. Petro*, ~*S. Petro*, ~*Scenpeter* (Vat. I/1. 210., 317., 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 391., 772., 1133., 1340.) – 1332: 15 gs.; 1333: 12 gs.; 1334: 5 [gs.]; 1335: 6 [gs.]
- Szilva** (Nagy~ – *Veľký Slivník*) – Th. sac. de *Silna*, ~*Silua*, ~*Zilua*, ~*Sl.* (Vat. I/1. 208., 316., 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 346., 764., 1147., 1355.) – 1332: 29 gs.; 1333: 14 gs.; 1334: 9 gs.; 1335: 8 [gs.]
- Szinye** (Szinyefalva – *Svinia*) – Erbordus sac. de *Spinhan*, ~*Spunhan*, Herwordus de *Zwina*, ~*Zigua*, ~*Zigna!*, ~*Zinuga* (Vat. I/1. 209., 317., 355., 370. – 2. Vat. Sl. I. 363., 793., 1165., 1373.) – 1332: 15 gs.; 1333: 12 gs.; 1334: 4 [gs.]; 1335: 3 gs.
- *Szinye** (valószínűleg Janó – *Janov*) – Dom. sac. de *Sinna*, ~*Sumha*, ~*Suina*, ~*Suinha* (Vat. I/1. 206. – 2. Vat. Sl. I. 324.) – papja 1332-ben 3 M-ra becsült éves jövedelme után 14 gs. és 5 kis dénárt fizet.
- Szokoly** (*Sokol*) – Stanislaus sac. de *Sacolha*, ~*Sacalba*, ~*Zokolis*, ~*Zekole*, ~*Zekolc!* (Vat. I/1. 207., 354., 369. – 2. Vat. Sl. I. 340., 1122., 1328.) – papja 1332-ben 2 M-ra becsült éves jövedelme után 12 gs.; 1334: 2 gs. pápai tizedet fizet. 1335: –.
- Szuhadolina** (Szárazvölgy – *Suchá Dolina*) – Iuanca sac. de *Sekdelino*, ~*Sokdelino*, ~*Zuhadelma*, ~*Zuhadalina* (Vat. I/1. 206., 354., 369. – 2. Vat. Sl. I. 323., 1131., 1337.) – papja 1332-ben 1,5 M-ra becsült éves jövedelme után 7 gs. és 3 d. tizedet fizet, 1334: 3 [gs.]; 1335: 1 gs.
- Ternye** (*Terňa*) – Cosmas sac. de *Cerma*, ~*Terina*, ~*Ternia*, ~*Terue*, ~*Terne*, *Petrus de *Turnua*, ~*Torna*, ~*Tl.* (Vat. I/1. 209., 210., 317., 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 374., 775., 1148., 1356.) – 1332: 8 gs.; 1333: 12 gs.; 1334: 2 [gs.]; 1335: 3 [gs.]
- Töltszék** (*Tulčík*) – Jo. sac. de *Cuelchet*, ~*Tuelchec!*, ~*Tolczig*, ~*Tulkzek*, ~*Tullzek!*, ~*Kelgzeg* (Vat. I/1. 208., 316., 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 355., 768., 1144., 1352.) – 1332: 16 gs.; 1333: 15 gs.; 1334: 6 [gs.]; 1335: 5 [gs.]

- Trocsány** (*Tročany*) – Pet. de *Troyka* (Vat. I/1. 355. – 2. Vat. Sl. I. 1186.) – 1334: 2 [gs.]
- Újfalu** (Pécsújfalu) – Phil. sac. eccl-e de *Nova Villa*, ~*Wyfolu*, ~*Wyfelo* (Vat. I/1. 209., 317., 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 366., 770., 1160., 1368.) – 1332: 14 gs.; 1333: 15 gs.; 1334: –; 1335: –.
- Újfalu** (Vámosújfalu – *Chminianska Nová Ves*) – Paul. sac. de *Nova Villa*, ~*Wyfolu*, ~*Woyfolu* (Vat. I/1. 209., 316., 355., 370. – 2. Vat. Sl. I. 358., 766., 1168., 1376.) – 1332: 17 gs. és 2 kis d.; 1333: 15 gs.; 1334: 7 [gs.]; 1335: 4 [gs.]
- Vitéz** (Nagyvitéz – *Vítaz*) – Nic. de *Vitelhes*, ~*Vitehes*, ~*Vitez*, *Nic. Adens (Vat. I/1. 209., 355., 370. – 2. Vat. Sl. I. 372., 1180., 1379.) – 1332: 12 gs.; 1334: 2 gs.; 1335: 2 gs.
- Vysnew** – [sac.] de *Vysnew* (Vat. I/1. 370. – Vat. Sl. I. 1382.) – 1335: –.
- Wynon** – [sac.] de *Wynon* (Vat. I/1. 355. – 2. Vat. Sl. I. 1172.) – 1334: –.
- Zsegnye** (*Žehňa*) – Bartholomeus sac. de *Segma*, ~*Zegnía* (Vat. I/1. 206. – 2. Vat. Sl. I. 321.) – 1332: 7 gs.
- Zsidópataka** (Magyarfalu – ma *Drienov* része) – de *villa Judei*, *~*villa Fillidyver*, ~*villa Fillidyver!* (Vat. I/1. 354., 370. – 2. Vat. Sl. I. 1158., 1366.) 1334: –; 1335: –.

Összesen: 100 plébánia

A tárcafői főesperesség plébánosai 1330-ban

(DF 275 939. – a másodikként jelölt adat („– 2.”) az ügyvédvállás helyneveit jelöli.)

- Alsószalók** (*Nížný Slavkov*) – Jo. de *Slauka* – 2. ≈
- Bacsamező** (Pusztamező? – *Vislanka*) – Thilo de *Paschinow*, ~*Pacznow* – 2. ≈
- Balázsvágás** (*Blažov*) – Nic. de *Blasinhov*, ~*Blasinow* – 2. ~*Blashnow*
- Berzevice** (*Brezovica*) – Mart. de *Brisovicz*, ~*Brezouicz* – 2. ≈
- Colundorf** (talán Pusztamezőhöz tartozó falu) – Hen. de *Chossinchou*, ~*Cehindorf* – 2. ~*Colundorf*
- Csircs** (*Čirč*) – Hen. de *Scyma*, ~*Scyrncz* – 2. ~*Scirncz*
- Daróc** (*Šarišské Dravce*) – Nic. de *Drauche*, ~*Dorowcz* – 2. ≈
- Felsőszalók** (*Vyšný Slavkov*) – Herbordus de *Nouo Slauka*, ~*Novo Slauk* – 2. ≈
- Hamborg** (*Brezovička*) – Herbordus de *Heymburg*, ~*Hembork* – 2. ~*Heymburk*
- ***Harcásár** (ma *Lukov* része) – Jo. de *Dopprcedorf*, ~*Doppredorf* – 2. ≈
- Héthárs** (*Lipany*) – Hen. de *Sybinlindin*, ~*Septemtilis* – 2. ≈
- Hőnig** (*Hanigovce*) – Wynandus de *Henigsdorf*, ~*Hemrigidorf* – 2. –
- Jakabvolya** (*Jakubova Vola*) – Luc. de *Jacobsdorf*, ≈ – 2. ≈

- Kriga** talán Dobóval (*Dubovica*) azonos – Nic. de *Criga*, ~*K[r]yga*, ~*Kriga* – 2. ~*Kryga*
- Krivány** (*Krivany*) – Mich. de *Criwa*, ~*Criua* – 2. ≈
- Lubotény** (*Ľubotín*) – St. de *Lubentim*, ~*Lubetin* – 2. ≈
- Lucska** (*Lukov*) – Jo. de *Luscha*, ≈ – 2. ≈
- Olisó** (*Oľšov*) – Wenceslaus de *Elza*, ~*Elsua* – 2. ≈
- Palocsa** (*Plaveč*) – Greg. de *Plaucz*, ~*Plucz* – 2. ~*Plncz*
- Polom** (*Poloma*) – *Palim*, ~*Polom* – 2. ≈
- Pétermező** (ma *Lipany* része) – St. de *Petran*, ~*Petraw* – 2. ≈
- *Phiferdorf** ([véltetőleg Pfafenhof ('Papháza' ~'Papfalva')] Orló – *Orlov*) – Nic. de *Phiferhof*, ~*Phiferdorf* – 2. ≈
- Plavnica** (*Plavnica*) – Theodricus de *Plaunicz* – 2. –
- Roskovány** (*Rožkovany*) – Michael de *Roschowicz*, ~*Roscowicz* – 2. ~*R[os]kovicz*
- Semviz** (*Krásna Lúka*) – Hen. de *Schemwyse*, ~*Sempwys* – 2. ~*Sompnys*
- Tárca** (*Torysa*) – Th. de *Tarcza*, ~*Tarcha* – 2. ≈
- Tarkő** (*Kamenica*) – Gotfridus de *Lapide*, ≈ – 2. ≈
- Viszoka** (*Vysoká*) – Greg. de *Wysoka*, ≈ – 2. ≈
- Vörösalma** (*Červenica pri Sabinove*) – Ben. de *Wyrisalma*, ≈ – 2. ≈
- Wytosmau** – Hen. de *Wytosmaw* – 2. –

Összesen: 30 plébánia

Forrásaink 130 plébániát említenek Sáros területén. Közülük az alábbiak azonosítása, illetve lokalizálása igényel részletesebb magyarázatot.

Újvári főesperesség:

Akol – A Szinyei Mersék birtoka. Papja 1335-ben 3 garas pápai tizedet fizet. 1338-ban [Aba nb. Szinyei] Petőc fia Mihály Siroka falujának ÉNY-i határában, a Branyiszkói-hegység erdei között említik.⁷ A Szinyei Mersék valószínűleg 1320 után alapíthatták az *Akol vize* (véltetőleg a mai *Kanné potok*) mellett, mert Szinyei Benedek fiainak ekkor végrehajtott birtokosztálya még nem említi.⁸ Ma elpusztult település *Sendeler* (Singlér) határában.

Hrabkó – A tizedjegyzékben szereplő *Crapse* falu Szigfrid nevű plébánosa minden bizonnyal azonos személy a *Crapchon* faluból való Szigfrid pappal. Jóllehet újab-

⁷ „ad eandem plagam Occidentalem inter duos montes satis per largum spatium in silva currendo venit ad tres montes prope invicem stantes, ubi ipsa possessio Syroka separatur a possessione Akol nuncupata” – DL 38 961.; AOKlt. XXII. 32. sz.

⁸ DL 70 151.; CDH VIII/2. 271. A Szinyei Mersék birtokosztályára l. *Nógrády Árpád*: Három Sáros megyei birtokról. In: Tiszteletkőr. Történeti tanulmányok Draskóczy István egyetemi tanár 60. születésnapjára. Szerk. Mikó Gábor, Péterfi Bence, Vadas András. Bp. 2012. 416.

ban felmerült olyan elképzelés, mely szerint a *Crapse* településnév a Bártfától DK-re fekvő Hrabócot takarná,⁹ ennek egyrészt a Szigfrid személynévnek a korabeli Magyarországon való ritka előfordulása mond ellent, másrészt a *Crapse* bejegyzést követő településnevek – Siroka és Szentkereszt – is a Hrabkóval történő azonosítás mellett szólnak. *Crapse* Hrabóccal történő azonosításának ráadásul ellentmond, hogy Hrabócnak a középkor végén sem volt még temploma. A településen 1492-ben is csupán egy fakápolna állt és adott otthont a falu szakrális életének.¹⁰

Igrici – A település, melynek János nevű papja 1333-ban évi jövedelme után 12 garas pápai tizedet fizet a 13. század végén [Aba nb.] Somosi György fia Péter öröklött birtoka. Péter 1284-ben IV. László előtt tiltakozott amiatt, hogy némi szomszédja Igrici és Somrét nevű öröklött földjeit elfoglalta. Péter visszaiktatása kapcsán Igrici és Somrét egyesített határát lejegyezték. Innen tudjuk, hogy a Zsidópatakával szemközt elterülő Igricit a Tárca és a Színye vize, valamint Radács és Újfalú határolták.¹¹ Ezek szerint Licsérd határának északi részén, Licsérd és Újfalú települések között, nagyjából a Tárca termékeny völgyében terült el. A Somosiak kihalásáig (1439) a család kezében maradt birtok a Zsigmond-kor végére elnéptelenedett. 1435-ben mint Kőszeg tartozékát írták össze, ekkor már csak pusztá.¹²

Komlós (Kükemező) – A pápai tizedjegyzékekben az újvári főesperességből származó 1334. évi pápai jövedelmeknek szentelt lapokon, három egymást követő bejegyzésben, három Komlós szerepel. A háromból két Komlósnak, a Töltszék-től keletre, Asgút szomszédságában fekvő Komlóssal, illetve Kereszteskomlóssal történő megfeleltetése kézenfekvő. Ugyanakkor, a „másik Komlós” néven említett harmadik Komlós azonosításához tudnunk kell, hogy a megye e harmadik, Makovica várától és Zborótól északra fekvő Komlós nevű falujával bizonyosan nem számolhatunk, a makovikai uradalom ugyanis két Tapoly-menti települést – Sárpatákat és Bártfát – nem számítva, fehér folt a tizedjegyzékekben. Sárosban

⁹ Vat. Sl. I. 796.

¹⁰ Így szerepel a makovikai uradalom becsűjegyzékében: „Item possessione Hrabocz cum capella lignea sepulturam habente” – DL 3022.

¹¹ „Incipit circa aquam Tarcha, inferius Sydoupotok, ubi sunt duos salices, et inde vadit super lignum, quod vulgo dicitur scylfa, postmodum ascendit super montem, in fluvio Melpotok, et deinde ascendit circa eandem aquam satis longe, et elongabitur a salicibus parvulis et iterum ascendit ad montem Hygyshyg et descendit super aquam, que vocatur Scicyna; et super eandem aquam ascendit satis longe, quousque venit super Sumret; et deinde vadit super fornacem cementi ex parte parvi Iob [=Radács], item ascendit ad montem unum satis longum et latum, et descendit super Buda potok, et descendit infra super prefatam aquam, et ibidem sunt vicini et commetanei sui Musidi vocati(!), iobagiones parvi Michaelisis [=Újfalú], postea circumeundo, ut supra audistis, descendit et venit iterato ad aquam Tarcha superius pontem qui vocatur Sydoupotok.” – DL 11 172.; CDH V/3. 252.

¹² „[pertinentie castri Kwsel] predium *Igrycha*” – DL 12 720.

azonban egy negyedik Komlós is létezett. Erről tudnunk kell, hogy IV. Béla adományozta el Daniló fejedelemnél is megfordult követének, Visobur fia Gyármánnak, előbb 1251-ben majd 1259-ben. Adománya azonban nem Komlós falu területét, hanem egy kisebb uradalommal felérő birtoktestet jelölt, amely a Tapoltyól (Kálnás falutól) a Gerendely patakig (Komlós faluig) nyúlt, délen Kereszteskomlóssal északon pedig Kaproncával volt határos.¹³ Gyármán több családra bomlott leszármazói közül a Nádffőiek, jöllehet a birtoktest Nádffő falujában elkülönülten éltek, a birtok szívében álló Kükemezőt, melynek Mindenszentek templomába őseik emberemlékezet óta temetkeztek, még 1402-ben is mint rokonságuk ősi birtokközpontját (*possessio originalis*) emlegették. Mindez arra mutat, hogy az Árpád-kori Komlós birtok központja Komlós néven Kükemező volt. Korai plébániatemploma miatt valamint azért, mert ez az egyetlen olyan település, amely „Komlós”-ként számba jöhet, okkal tekinthető tehát a későbbi Kükemező a tizedjegyzék harmadik Komlós falujának.

Ludvigfalva – A pápai tizedjegyzékben felbukkanó falut 1341-ben Nagymartoni Pál oklevele említi, amikor az országbíró peres eljárás során vizsgálni rendeli, hogy Jánosfalva, Kajtárvágása és Fricsvágása településekkel együtt Ludvigfalva vajon Belcella határain belül terült el vagy sem.¹⁴ 1439-ben Ludisdorf néven bukkan fel, és plébánosa a bártfai Szentlélek ispotály fejével, valamint a klusói és a richvaldi plébánosokkal egyházi ügyben együtt idéz.¹⁵ Többet nem említik. Lakói vélhetően még a középkorban elhagyták. Ma elpusztult falu Belcella környékén.

Mártonfalva – A pápai tizedjegyzékben történt említését követően csak a 15. században bukkan fel ismét, amikor Martonháza néven Sebesi László fia Sinka mester megszerzi cserébe a Nógrád megyei Malyáért.¹⁶ Talán az 1314-ben Sziszlófölde határában említett Martonpataka környékén terült el.¹⁷ Később nem szerepel. Valószínűleg még a középkorban elpusztult. – Sziszlófölde Szentmihály Orkuta felé eső határába olvadt, Mártonfalva így Nagysárostól északra, Szentmihály, Orkuta és Jakabfalva között kereshető.

Mochnya – A mai településtől északra, a Nagy-Szinye mellett elterülő Árpád-kori falut és Sz. István protomártír tiszteletére szentelt templomát a 14. század közepén a Szinye árvizei pusztították el. A falu ezt követően települt át határain belül mai helyére, a Szentkeresztről Vámosújfaluba vezető út egyik magasabban fekvő

¹³ „Cumlous ... iuxta aquam Topl, Coprucha, Chepzeu, Cumlous, Cheruyz et Gerendul existens” – DL 491.; ÁUO VII. 506.

¹⁴ 1341: „villa Luduegfolua” – DF 243 744.; AOKt. XXV. 384. sz.

¹⁵ DF 213 034.

¹⁶ DL 43 352.; ZsO VI. 65. sz.

¹⁷ CDH VIII/1. 544.; RDES I. 1215.; AOKt. III. 768. sz.

vő szakasza mellé. A település új helyén templom a 14. század végéig nem épült. Lakosai a szomszédos Vámosújfaluba jártak át misére és oda is temetkeztek.¹⁸

Rutgerfalva – A Hernádba ömlő Vitéz-patak torkolatánál fekvő településként említi Pál szepesi prépost 1313-ban.¹⁹ A leírás alapján kétségtelen, hogy Rudi-gerfalva a később Kluknó néven felbukkanó Szepes megyei településsel azonos. Maga a falu, valamint határának a Vitéz-patak bal partja és a Hernád között elterülő fele 1336-ig azonban mint Vitézmező birtok része²⁰ Sáros megyéhez tartozott. A pápai tizedlajstrom bejegyzése, mely szerint Henrik nevű papja 1332-ben a pápai tizedet az újkori főesperesség plébánosai sorában fizette meg, még e korai állapotot tükrözi.²¹

Szentlászló – A sóvári királyi uradalomhoz tartozó egyházas falu, amelyet 1261-ben István ifjabb király Écsnek adományozott.²² 1411-ben Zsigmond cserébe a sárosi várhoz tartozó Hőnigért akkori birtokosaitól, a Vitányiaktól megszerezte, és Eperjesnek adta. Úgy látszik, nem sokkal ezután a város területébe olvadt. Határa nagyjából az újkori Eperjes Tárcától Radácsig húzódó részének felel meg. Emlékét a Szentlászló-hegy (ma Malkovská horka) őrzi.

Szinye – [Aba nb.] Somosi Péter fiainak öröklött birtoka, amely 1280. évi osztályuk során a fivérek közül Abossal együtt Miklós comesnek és utódainak jutott.²³ Miklós ágának birtokai közül leginkább a Szinye jobb partján elterülő Janóval látszik azonosíthatónak.

¹⁸ 1395: „villa Mahnya ... in quadam vallicula penes fluvium Zynieuize vocatum primitus sita fuisset et in eadem ecclesia Sancti Stephani prothomartiris constructa fuisset ... demumque predicta villa Mahnya et ecclesia per nimias et crebras inundationes aquarum prorsus et omnino deleta extitissent et incole eiusdem ville in quodam monticulo condescendissent moraturi et a tempore descensus ipsorum a spatio quadraginta annorum vel citra incole et hospites ipsius ville Mahnya ad ecclesiam Sancti Pauli apostoli de dicta Wyfalu pro divinis audiendis et sacramentis ecclesiasticis percipiendis accessissent et funera ipsorum in cimiterio ... ecclesie Sancti Pauli apostoli sepellissent et cumulassent” – DL 70 194.; ZsO I. 4213. sz.

¹⁹ 1313: „ville Rudgeri ... circa rivulum Vythez, ubi cadit in fluvium Hornad” – DF 272 693.; AOKlt. III. 599. sz.

²⁰ Vitézmező határait l. *Nógrády Á.*: Három birtok i. m. 411., 414.

²¹ Vat. Sl. I. 360.

²² 1261: „terram in districtu predii nostri de Souuar existentem, ubi ecclesia ad honorem Beati Ladislai regis est constructa” – DF 228 432.; ÁUO III. 4.; Reg. Arp. 1779. sz.

²³ DL 1069.; ÁUO X. 71.

Tárcai főesperesség

Felsőszalók – A később Szepes megyébe eső falu a 14. század elején, úgy látszik, Szalókmező birtokhoz²⁴ tartozott Alsószalókkal és Hamborggal együtt. Papját 1330-ban a tárcai kerület plébánosai között sorolják fel, ami arra mutat, hogy ekkor Sáros megyéhez számították.

Phiferdorf – A későbbi Lagnó határának déli részén említik 1366-ban a Pfafensyfh (Pap-ér) nevű vizet, mely nagy valószínűséggel mai Podmagurský potokkal azonos. „Papfalva” ezek szerint Orlónak felelt meg.

Végül, jöllehet az egyházas helyek fenti jegyzékében nem szerepel, a jelenség önmagán túlmutató volta miatt érdemes röviden szót ejteni arról a településről, amelyet a tizedjegyzék 2008-ban megjelent szlovák kiadása a Sáros megyei Ardóval vélt azonosíthatónak.

A falu Péter nevű, a befizetett tized összege nélkül, 1335-ben említett papját (*Petrus de Ordow*) a kiadást gondozó Vincent Sedlak a Szebennel szemközt, Nyárs tőszomszédságában elterülő, s később ez utóbbival egybeolvadt Ardó plébánosával vélte azonosíthatónak. A szóban forgó település a tizedjegyzékben közvetlenül Dercen (Bereg m.) után, a nagyobb településeket tekintve Visk, Sziget, Hosszúmező, Huszt, Técső (Máramaros m.), Beregszász, Bereg (Bereg m.), valamint Szőlős (Ugocsa m.) jegyzékbe vétele után szerepel (Vat. I/1. 371.). A felsorolás alapján egyértelmű, hogy a szóban forgó Ardó nem Sárosban, hanem a Felső-Tisza vidékén keresendő és a Bereg megyei Ardóval azonos (nem véletlen, hogy a közvetlenül előtte összeírt Dercentől mindössze 12 km-re fekszik), úgy ahogyan azt Györffy György a tőle megszokott pontossággal már fél-száz éve közölte.²⁵ A téves azonosítás a szlovák kiadvány kivonatos, a szövegkörnyezetet figyelmen kívül hagyó, önkényes településválogatáson alapuló szövegközlésére vezethető vissza. A kötet tudniillik túl azon, hogy mindössze a történeti Magyarország részben vagy egészben a mai Szlovákia területére eső főesperességeinek összeírásaira szorítkozik, azokból is kizárólag a mai Szlovákia területére vonatkozó bejegyzéseket hozza. Így azonban egyes oldalain az eredeti szövegnek esetenként jelentős része hiányzik, ugyanakkor megtörténhet, mint a fenti esetben is, hogy az eredeti szövegben egymástól távol összeírt települések kerülnek egymás mellé. A pápai tizedjegyzékek adatait ennek megfelelően első helyen továbbra is a Monumenta Vaticana Hungariae kiadása alapján érdemes használni, amelynek szövege, néhány tollhibától eltekintve ma is megállja a helyét. Ezt a szlovák kiadás itt-ott pontosíthatja ugyan, de semmiképp nem pótolja.

²⁴ CDH VIII/1. 479. – Szalókmező a Szalók-patak vízgyűjtőjét jelölte. Ezt mutatja, hogy az Árpád-kori nagy Palocsa-föld, melynek egykori kiterjedését 1323-ban is jól ismerték, s amely Szalókmezőt is magába zárta, délen épp a Szalók-patak forrásvidékéig nyúlt: CDH VIII/5. 144–146.

²⁵ Györffy, Földr. I. 538.